

Załącznik
do Uchwały nr 2/2016/2017
Rady Rodziców PZS w Suskowitz
z dnia 28.09.2016 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI
Publicznej Szkoły Podstawowej
w Suskowitz
na rok szkolny 2016/2017

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U.2012 r., poz. 977 ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r., poz.1249)

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 61, poz. 624, ze zm.)

PROGRAM PROFILAKTYKI W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ W SUSKOWOLI

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym szkoły ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły, ich rodziców oraz nauczycieli.

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

Szkolny Program Profilaktyki w Publicznej Szkole Podstawowej jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, wymagania rodziców oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska.

Poziomy profilaktyki

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Gaś, 1997).

Zapobieganie zachowaniom ryzykownym może dokonywać się na różnych poziomach. W związku z tym wyróżnia się profilaktykę pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia:

Profilaktyka pierwszego stopnia, zwana uniwersalną, to działanie mające na celu: z jednej strony - promocję zdrowia i przedłużenie życia człowieka, zaś z drugiej zapobiegania pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcjonalnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcjonalnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców. Może być kierowana do wszystkich uczniów.

Działalność w zakresie profilaktyki uniwersalnej obejmuje:

- 1) promowanie i wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju;
- 2) promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- 3) ograniczanie zachowań ryzykownych;
- 4) informowanie o skutkach zachowań ryzykownych i wynikających z nich zagrożeniach;
- 5) wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- 6) nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- 7) zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów.

Profilaktyka drugiego stopnia, zwana selektywną, ma na celu ujawnianie osób z grupy ryzyka dysfunkcyjności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń).

Działalność w zakresie profilaktyki selektywnej obejmuje:

- 1) działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- 2) wspieranie uczniów będących w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) współpracę ze specjalistami;
- 4) poradnictwo rodzinne;
- 5) zajęcia socjoterapeutyczne.

Profilaktyka trzeciego stopnia, zwana wskazującą, rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu, z jednej strony - przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej - umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa, prowadzenia w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii (Z. Gaś 1997).

Działalność w zakresie profilaktyki wskazującej obejmuje:

- 1) wspieranie uczniów u których rozpoznano występowanie zachowań ryzykownych;
- 2) współpracę ze specjalistami;
- 3) współpraca z instytucjami;
- 4) poradnictwo rodzinne.

Cele główne programu:

1. Przeciwdziałanie agresji i przemocy w środowisku szkolnym.
2. Przeciwdziałanie dyskryminacji.
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
4. Promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania.
5. Zapobieganie demoralizacji.

Cele szczegółowe:

1. Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.
2. Oparcie wychowania w szkole o wartości chrześcijańskie.
3. Upowszechnianie znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
4. Działania mające na celu zapobieganie uchylaniu się od dopełniania obowiązku szkolnego.
5. Zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.
6. Kształtowanie pożądanych wzorców zachowań i postaw akceptowanych społecznie.
7. Uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów.
8. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
9. Krzewienie wśród uczniów zasad samorządności i demokracji.
10. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, oraz następstw działania tych substancji.
11. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi.
12. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
13. Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.
14. Wskazywanie wartościowych rozrywek i sposobów spędzania czasu wolnego.
15. Opieka psychologiczno –pedagogiczna nad uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- 1) informacyjne;
- 2) edukacyjne;
- 3) integracyjne;
- 4) wdrażające ustalone umiejętności;
- 5) interwencyjne.

Diagnoza środowiska

W środowisku szkolnym przeprowadzono diagnozę, do której wykorzystano:

- rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, pracownikami szkoły, rodzicami i uczniami;
- kwestionariusz ankiety;
- rozmowy z policjantami, asystentami rodziny, pracownikami GOPS i PP-P;
- obserwacje środowiska uczniowskiego;
- analizę dokumentacji szkolnej.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że:

- uczniowie nie mieli kontaktu z narkotykami i dopalaczami;
- nie odnotowano przypadków palenia papierosów, picia alkoholu;
- do szkoły nie dotarły żadne sygnały świadczące o stosowaniu tych substancji przez uczniów poza szkołą;
- zdarzają się przypadki agresywnych zachowań uczniów ale mają one charakter incydentalny i sporadyczny;
- społeczność uczniowska jest bardzo otwarta i pełna akceptacji;
- środowisko uczniowskie wolne jest od problemu wagarów;
- w środowisku uczniowskim obserwuje się problemy związane z niewłaściwym odżywianiem i zbyt małą ilością aktywności fizycznej.

Zadania do realizacji oraz szczegółowy harmonogram działań profilaktycznych:**1. Działania skierowane do uczniów**

CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY REALIZACJI
Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.	Zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania.	Pogadanki i indywidualne rozmowy z uczniami.	Pedagog szkolny, wychowawcy	IX 2016

	Szkoła jako miejsce budowania prawidłowych relacji społecznych, wspólnoty i wzajemnej akceptacji.	Integracja zespołów klasowych, organizowanie imprez i uroczystości integrujących środowisko szkolne.	Wychowawcy i nauczyciele	Cały rok
	Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności wolontariatu.	Organizowanie na terenie szkoły działań wolontariatu. Działalność szkolnego koła CARITAS. Współpraca z parafią św. Idziego w Suchej.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok
Propagowanie wśród uczniów znajomości prawa i zasad przestrzegania go.	Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi działalność szkoły.	Pogadanki i indywidualne rozmowy z uczniami.	Wychowawcy	IX 2016
	Spotkanie z policją na temat: „Bezpieczeństwa w ruchu drogowym”.	Pogadanki prowadzone przez funkcjonariusza policji.	Policja	IX 2016
	Krzewienie wśród uczniów wiedzy z zakresu praw dziecka i ucznia.	Pogadanki, analiza odpowiednich dokumentów, - gazetki szkolne.	wychowawcy	Cały rok
Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.	Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów (samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).	Tematyka lekcji wychowawczych. Pogadanki prowadzone przez pedagoga szkolnego. Rozmowy indywidualne z uczniami.	Wychowawcy, pedagog	Cały rok
	Wyrobienie w uczniach nawyku odpowiedniego reagowania na wszelkie zaobserwowane na terenie szkoły przejawy agresji.	Rozmowy z uczniami, pogadanki prowadzone przez pedagoga szkolnego, tematyka lekcji wychowawczych.	Pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy, opiekun świetlicy, nauczyciele biblioteki.	Cały rok

	Umiejętność współpracy w grupie.	Organizacja uroczystości klasowych przez uczniów; praca uczniów w samorządzie uczniowskim, klasowym i innych organizacjach działających na terenie szkoły.	Wychowawcy, opiekun samorządu, nauczyciele	Cały rok
Kształtowanie w uczniach chrześcijańskiej świadomości moralnej.	Prawda jako podstawowa i fundamentalna wartość.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciel religii	Cały rok
	Budowanie właściwej relacji pomiędzy prawdą a wolnością.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciel religii	Cały rok
	Wychowanie w szacunku dla sumienia człowieka jako istoty wolności.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciel religii	Cały rok
	Odpowiednie postępowanie i traktowanie drugiego człowieka.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciel religii	Cały rok
	Wskazywanie rodziny jako podstawowej komórki i wartości społecznej.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciel religii	Cały rok
Wzbudzenie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.	Promowanie zasad higieny osobistej wśród uczniów.	Pogadanki, spotkania z lekarzem i pielęgniarką.	Lekarz, pielęgniarka, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok
	Krzewienie zasad dotyczących higieny jamy ustnej.	Film, pogadanka, lekcje wychowawcze.	Pielęgniarka, wychowawcy	Cały rok
	Ubieramy się odpowiednio do pogody.	Pogadanka, pokaz, gry i zabawy.	Wychowawcy, nauczyciele	Cały rok
	Kształtowanie postaw związanych z prawidłowym odżywianiem.	Realizacja programu „Trzymaj formę”, „Owoce i warzywa” i „Szkłanka mleka”.	Pielęgniarka, wychowawcy, pedagog	Cały rok
	Ruch i właściwe odżywianie, a wpływ na zdrowie człowieka?	Realizacja programu „Trzymaj formę” Pogadanka, zajęcia sportowe.	Nauczyciele wychowania fizycznego	I-V 2017

	Niewielka porcja ruchu sposobem na dobre samopoczucie	Mecze i rozgrywki w ramach zajęć sportowych. Realizacja programu „Trzymaj formę”.	Nauczyciele wychowania fizycznego	I-V 2017
Promowanie zdrowego stylu życia wśród uczniów.	Współpraca z instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia, np. Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną, klubami sportowymi, Ośrodkiem Zdrowia w Suskowoli	Prowadzenie akcji i programów. Udział w konkursach. Organizowanie zawodów sportowych.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym związanym z uzależnieniami.	Wzbogacanie wiedzy uczniów z zakresu szkodliwości i konsekwencji zażywania substancji uzależniających, np.: - środków psychoaktywnych, - NSP, - tytoniu, - alkoholu, - narkotyków, - leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji, - napojów energetyzujących	Prowadzenie pogadank, warsztatów, akcji informacyjnych związanych z tematyką dotyczącą problematyki zachowań ryzykownych związanych z uzależnieniami.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Cały rok
	Uczniowie znają pojęcie asertywności i potrafią skutecznie mówić „nie” korzystając z poznanych wcześniej zasad tej sztuki.	Kształtowanie postaw asertywnych na lekcjach wychowawczych.	Pedagog szkolny, wychowawcy	III 2017
	Działania profilaktyczne odnoszące się do uzależnień od: komputera, Internetu i gier wideo.	Pogadanki, akcje informacyjne, gazetki ścienne.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok
	Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką uzależnień.	Organizowanie corocznego konkursu wiedzy o uzależnieniach.	Pedagog szkolny	X-XI 2017

	Kontrola zachowań ryzykownych związanych z uzależnieniami wśród uczniów.	Diagnoza uczniów pod kątem występowania i intensywności zjawisk świadczących o zachowaniach ryzykownych.	Pedagog szkolny	Cały rok
Wskazywanie wartościowych rozrywek i sposobów spędzania czasu wolnego.	Jak racjonalnie planować rozkład dnia.	Pogadanki i rozmowy z uczniami.	Wychowawcy	IX 2016
	Promowanie wśród uczniów efektywnych wychowawczo form spędzania wolnego czasu.	Organizacja w szkole: zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, imprez okolicznościowych, świetlicy i biblioteki szkolnej.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok
Działania mające na celu zapobieganie uchylania się od dopełniania obowiązku szkolnego wśród uczniów.	Uczeń zna pojęcie „absencji” wie, jakie konsekwencje i zagrożenia wynikają z opuszczania zajęć lekcyjnych.	Lekcje wychowawcze pozwalające uczniowi zdobyć niezbędną wiedzę odnoszącą się do problematyki związanej z absencją.	Wychowawcy, pedagog szkolny	IX-X 2016
	Stały kontakt z rodzicami uczniów uchylających się od obowiązku szkolnego.	Informowanie rodziców o ilości godzin opuszczonych przez ucznia. Współpraca mająca przynieść wymierne efekty wychowawcze.	Pedagog szkolny, wychowawca	Wg potrzeb
Krzewienie wśród uczniów zasad samorządności i demokracji.	Uczeń zna pojęcie „samorządności i demokracji”.	Odpowiednia tematyka lekcji wychowawczych, historii. Działający samorząd uczniowski i samorządy klasowe.	Wychowawcy, opiekun samorządu	Cały rok
Opieka psychologiczno – pedagogiczna nad uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Objęcie szczególną opieką psychologiczno – pedagogiczną uczniów posiadających szczególne potrzeby edukacyjne.	Udział uczniów w zajęciach: - dydaktyczno – wyrównawczych, - rewalidacyjnych, - logopedycznych.	Nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok
		Dostosowanie wymagań wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia.	Nauczyciele	Cały rok
		Objęcie stałą opieką psychologiczną uczniów wymagających tej opieki.	Pedagog szkolny	Cały rok

	Objęcie szczególną opieką wszystkich uczniów uzdolnionych i chcących rozwijać swoje zainteresowania.	Koła zainteresowań, organizowanie i przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.	Pedagog nauczyciele, wychowawcy	Cały rok
		Współpraca z poradnią PP-P.	Pedagog szkolny	Wg potrzeb
Podnoszenie umiejętności ucznia z zakresu bezpieczeństwa na wypadek zaistnienia kryzysowych sytuacji.	Przekazywanie informacji z zakresu zasad przebywania i korzystania z budynków użyteczności publicznej oraz zachowań w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych.	Tematyka lekcji wychowawczych.	Pedagog, wychowawcy	Cały rok

2. Działania skierowane do rodziców

CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY REALIZACJI
Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.	Uwrażliwianie rodziców na problemy związane z brakiem akceptacji, oraz dyskryminacją wśród ich dzieci.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych. Rozmowy indywidualne.	Wychowawcy Pedagog szkolny	Cały rok
Propagowanie wśród rodziców znajomości prawa i zasad przestrzegania go.	Zapoznanie rodziców z dokumentami określającymi działalność szkoły.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych.	Wychowawcy	IX 2016
Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.	Informowanie rodziców uczniów dopuszczających się zachowań agresywnych o sytuacji dziecka oraz planowanie i podejmowanie działań wychowawczych.	Rozmowy indywidualne z rodzicami.	Wychowawcy, pedagog	Cały rok

Promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia	Udzielanie rodzicom informacji z zakresu zasad prawidłowego odżywiania oraz wpływu ruchu na zdrowie i właściwy rozwój człowieka	Realizacja programu „Trzymaj formę”.	Pedagog szkolny	I 2017
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród uczniów związanych z uzależnieniami.	Przekazywanie rodzicom informacji na temat środków odurzających i skutków ich zażywania.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok
	Informowanie o procedurach postępowania w przypadku zażycia przez ucznia substancji zabronionych.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych.	Wychowawcy	Cały rok
	Pomoc rodzicom uczniów sięgających po substancję uzależniającą.	Rozmowy indywidualne z rodzicami.	Pedagog szkolny	Cały rok
Działania mające na celu zapobieganie i minimalizację zjawiska uchylania się od dopełniania obowiązku szkolnego wśród uczniów.	Stały kontakt z rodzicami uczniów uchylających się od obowiązku szkolnego.	Informowanie rodziców o ilości godzin opuszczonych przez ucznia. Współpraca mająca przynieść wymierne efekty wychowawcze.	Pedagog szkolny, wychowawca	Wg potrzeb

3. Działania skierowane do nauczycieli

CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY REALIZACJI
Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.	Nauczyciel traktuje wszystkich uczniów stosując zasadę podmiotowości.	Szkolenie w zespołach.	Przewodniczący zespołów nauczycieli	IX 2016
	Uczniowie w żadnej sytuacji nie są dyskryminowani przez nauczycieli, obsługę lub rówieśników.	Nauczyciele oraz pracownicy szkoły potrafią właściwie komunikować się z młodzieżą, szczególną uwagę zwracając na równe traktowanie.	Nauczyciele i pracownicy szkoły	Cały rok

Kształtowanie w uczniach chrześcijańskiej świadomości moralnej.	Wzbogacanie i wiedzy z zakresu oddziaływań wychowawczych opartych o wartości chrześcijańskie.	Szkolenia w ramach WDN.	nauczyciele	X 2016
Aktualizowanie i wzbogacanie wiedzy z zakresu prawa.	Poszerzanie wiedzy odnoszącej się do znajomości dokumentacji określającej pracę szkoły i postępowania na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, czy kontaktu ucznia z substancjami psychoaktywnymi.	Szkolenia w ramach WDN.	Dyrektor	Cały rok
Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży.	Poszerzanie wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia i zbilansowanej diety.	Realizacja programu „Trzymaj formę”, „Owoce i warzywa”, „Szlanka mleka”.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok
Przeciwdziałanie uzależnieniom.	Pogłębienie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych i skutków ich zażywania.	Szkolenia w ramach WDN.	Dyrektor	Cały rok
Podnoszenie umiejętności ucznia z zakresu bezpieczeństwa na wypadek zaistnienia kryzysowych sytuacji.	Utrwalanie prawidłowych zachowań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.	Przeprowadzenie próbnej ewakuacji (współpraca z JRG w Pionkach).	Dyrektor Wicedyrektor	X 2016

Instytucje wspomagające szkołę i rodzinę w realizacji programu:

1. Parafia św. Idziego w Suchej.
2. Ośrodek Zdrowia w Suskowie.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne.
5. Policja.
6. Prokuratura i sądy rodzinne.
7. Ochotnicze Hufce Pracy.
8. Państwowa Straż Pożarna.